

Závěr

„Práva pacientů“ jsou významnou oblastí medicínského práva. V současnosti se o nich často veřejně hovoří zejména v souvislosti s ochranou osobnosti a právem na tělesnou integritu. V životě se s nimi setká nepochybně každý z nás, ať už jako nemocný či zraněný vyhledávající lékařské ošetření nebo jako osoba zdravá, která se podrobuje preventivní prohlídce či podstupuje kosmetickou operaci za jiným než léčebným účelem.

Problematika práv pacientů je bezesporu velmi obsáhlá, proto jsem se v této práci zaměřila pouze na ty dílčí otázky, které dle mého mínění s tímto tématem úzce a bezprostředně souvisejí, především na prameny úpravy práv pacientů v České republice, na vztah lékaře a pacienta, který představuje z hlediska komunikace zcela zásadní vztah při poskytování zdravotní péče. Dále jsem se snažila objasnit jednotlivá patientská práva v ČR, která pacienti nejčastěji uplatňují v praxi a zvýšenou pozornost jsem též věnovala trestněprávní odpovědnosti zdravotnických pracovníků.

Je nezbytné, aby zdravotničtí pracovníci tato práva dodržovali, i když je to z hlediska času, provozních možností a nepochybně i psychiky často velmi obtížné. Na druhé straně by občané - pacienti měli zvážit nejen náročnost a specifčnost lékařské profese, ale i každé podání trestního oznámení, občanskoprávní žaloby či stížnosti k lékařské komoře.

Ačkoli jsou práva pacientů zakotvena jak v rovině etické, tak v rovině právní, je jejich úprava roztržštěná, nepřehledná, nedůsledná a vzhledem k rozvoji medicíny i mnohdy zastaralá. Jelikož nově připravovaný zákon o zdravotních službách nebyl schválen, nelze než do budoucna doporučit, aby v rámci reformy zdravotnictví došlo k přijetí nového zákona kodexového typu, který by reguloval práva pacientů a zcela tak nahradil dosavadní a evropské úrovně nedosahující, zákon o péči o zdraví lidu. Jistě by bylo rovněž vhodné tato práva doplnit o příslušné povinnosti pacientů a vymezit blíže obsah vztahu mezi lékařem a pacientem. Musíme si však uvědomit, že ani sebelepší úprava práv pacientů nepomůže, pokud si obě strany vztahu - lékař a pacient - neuvědomí důležitost své komunikace.

V současné době (duben 2010) Ministerstvo zdravotnictví ČR v čele s ministryní Danou Juráskovou vydalo „příručku ke zlepšení bezpečí pacienta – Rádce pacienta“. Tato, podle mého názoru užitečná publikace, má přispět k posílení postavení pacienta v systému zdravotnictví. Obsahuje několik rad pro pacienty - jak se zachovat a co požadovat při poskytování zdravotní péče, vymezuje, na co má pacient právo a uvádí další důležité informace týkající se péče o naše zdraví, jakož i kontakty na střediska zdravotnické záchranné služby, na profesní lékařské a sesterské organizace, zdravotní pojišťovny, profesní komory, patientské organizace a sdružení, aj. I když nejde o právně závazný předpis, domnívám se, že je to krůček správným směrem.